

POLITIKA SÚDRŽNOSTI EÚ PO ROKU 2020

Východisková pozícia SR

CIELE

- **ZACHOVAŤ SILNÚ POZÍCIU POLITIKY SÚDRŽNOSTI PO ROKU 2020** ako hlavnej investičnej politiky EÚ na podporu rastu a zamestnanosti. Udržať jej percentuálny pomer na čo najvyššej úrovni celkového rozpočtu EÚ.
- **VENOVAŤ VÄČŠIU POZORNOSŤ MENIACEJ SA SITUÁCII JEDNOTLIVÝCH REGIÓNOV EÚ**, pri dosahovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Využívať rozmanitosť regiónov a ich danosti v prospech dosiahnutia konkurenčnej výhody.
- **ZACHOVAŤ STRATEGICKÚ STABILITU POLITIKY SÚDRŽNOSTI PO ROKU 2020 S VÄČŠOU MIEROU FLEXIBILITY** v prospech špecifických potrieb a vlastných možností rozvoja jednotlivých regiónov EÚ.
- **NEVNÍMAŤ POLITIKU SÚDRŽNOSTI AKO „NÚDZOVÚ“ POLITIKU**, na úkor ktorej majú byť financované krízové situácie spojené s novými výzvami EÚ.

„Investície zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu mali v špecifických témach podpory rozdielnu váhu. Ich podiel na podpore aktívnych opatrení trhu práce bol takmer 70%, v doprave bol tento podiel na celkových zdrojoch polovičný... Podstatne vyšší však bol podiel ŠF a KF na kapitálových investíciách.“*

ZÁKLADNÉ ČRTY POLITIKY SÚDRŽNOSTI

- **Zverejniť strategický dokument na úrovni EÚ** definujúci spoločné strednodobé rozvojové priority po roku 2020 (súbor hlavných cieľov v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti);
- **Koncentrovať národnú alokáciu EŠIF do menšieho počtu priorít** a zvýšiť tak účinnosť podpory EÚ. Výber priorít zo zoznamu spoločných cieľov EÚ by mal byť v kompetencii členského štátu, a to pri dodržaní princípu partnerstva a viacúrovňového riadenia;

„Roztrieštenie podpory do veľkého počtu malých projektov sa ukázalo ako neracionálne a administratívne náročné.“*

- **Uplatňovať tematickú koncentráciu** na základe územného prístupu bez povinného ohraničenia tematického rozsahu podpory pre jednotlivé kategórie regiónov;

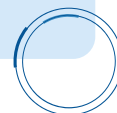
- **Podporovať všetky regióny EÚ aj po roku 2020**, intenzívnejšia podpora pre menej rozvinuté regióny;
- **Komplexnejšie hodnotiť dosiahnutú úroveň rozvoja regiónu**. Doplniť k HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily aj iné, doplnkové ukazovatele, zohľadňujúce kvalitu života v regióne;
- **Zachovať daň z pridanej hodnoty (DPH) ako oprávnený výdavok** projektov financovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ v tých prípadoch, keď je DPH nevratná podľa vnútroštátnych právnych predpisov;
- **Rozšíriť možnosti využitia a kombinovania rôznych nástrojov podpory**, vrátane ich využitia v jednom projekte;
- **Zachovať sedemročné programové obdobie** (2021 – 2027), vrátane pravidla n+3;
- **Stanoviť osobitnú rezervu na úrovni EÚ**, v rámci rozpočtu politiky súdržnosti, ktorá bude motivačným nástrojom pre členské štáty a zároveň zdrojom financovania nových neočakávaných výziev oprávnených na podporu v rámci politiky súdržnosti.

ZDIEĽANÉ RIADENIE POLITIKY SÚDRŽNOSTI

- **Zachovať zdieľané riadenie**, ktoré je najlepším modelom pre implementáciu politiky súdržnosti. Je potrebné zvýšiť dôveru a nájsť novú rovnováhu medzi povinnosťami jednotlivých aktérov zdieľaného riadenia;
- **Vypracovať hlavný strategický dokument EŠIF na národnej úrovni**. Mal by byť menej opisný a bez duplicít s operačnými programami. Zjednodušiť aj programové dokumenty, výrazne tak skrátiť proces programovania;
- **Zjednodušiť procesy monitorovania a hodnotenia**, posilniť angažovanosť EK tam, kde je to vhodné. Výrazne redukovať rozsah výročných implementačných správ;
- **Zredukovať počet povinných sledovaných ukazovateľov**. Systém monitorovania a hodnotenia by mal venovať pozornosť predovšetkým výsledkovým ukazovateľom a jednotne definovaným spoločným ukazovateľom EÚ;
- **Zachovať zdieľané riadenie implementácie veľkých projektov**;
- **Ponechať jednotnú komunikačnú stratégiu** ako základný rámec stanovený na úrovni EK.

Viacere odporúčania Záverečnej správy ex ante Vyhodnotenia pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody sa týkajú potreby revízie ukazovateľov (zníženia počtu, zjednodušenia) a ich zamerania sa na dosiahnutý výsledok. Analýzy Priebežnej správy ex post hodnotenia Národného strategického referenčného rámca poukazujú na nevhodnosť nastavenia ukazovateľov, z ktorých mnohé neumožňujú vyhodnotiť dosiahnuté výsledky.

ÚZEMNÉ ZAMERANIE POLITIKY SÚDRŽNOSTI

- Širšie využívať integrovaný prístup, ktorý umožní podporu všetkých typov územia;
- Zjednodušiť pravidlá pre kombináciu rôznych zdrojov, vrátane multifondových programov tak, aby integrovaný územný prístup mohol byť jedným z kľúčových prvkov mechanizmu implementácie politiky súdržnosti po roku 2020;
- Zlúčiť rôzne nástroje integrovaného prístupu podporované z EŠIF pod jeden typ integrovaného územného prístupu (čl. 7 Nariadenia EFRR – Udržateľný mestský rozvoj, Miestny rozvoj vedený spoločenstvom, Integrované územné investície, Spoločný akčný plán);

„Vzhľadom na viacero paralelne fungujúcich štruktúr v oblasti regionálneho rozvoja sa dá predpokladať, že koordinácia bude viac ako náročná... Doterajší vývoj indikuje vysokú koncentráciu strategických materiálov a menšiu mieru koordinácie.

*Odporúčanie: Vytvoriť koordinačný mechanizmus nástrojov integrovaného rozvoja.”**

- Zachovať Európsku územnú spoluprácu (EÚS) ako súčasť politiky súdržnosti EÚ, so zvýšenou finančnou alokáciou pre programy EÚS;
- Stanoviť jednotné a jasné pravidlá implementácie všetkých typov programov EÚS.

„Programy cezhraničnej spolupráce dopĺňajú programy EŠIF, ich pôsobenie sa však výsostne týka susediacich regiónov a riešia práve tie oblasti (doprava, ochrana prírody), kde by riešenie na jednej strane hranice nemalo význam.

*V tomto ponímaní preto fungujú ako doplnkové a súčasne prinášajú synergické efekty.”**

VÄZBA SO SPRÁVOU EKONOMICKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ EÚ

- Dosiahnuť väčšiu mieru strategickej koherencie medzi politikou súdržnosti a správou hospodárskych záležitostí EÚ. Zabrániť duplicite medzi jednotlivými nástrojmi, ktoré prispievajú k napĺňaniu rovnakých cieľov, napr. medzi ex ante kondicionalitami a špecifickými odporúčaniami Rady pre jednotlivé krajiny;
- Politika súdržnosti nemôže byť jediným nástrojom EÚ na realizáciu štrukturálnych opatrení v podmienkach členských štátov;
- Dosiahnuť dlhodobejšie špecifické odporúčania Rady pre jednotlivé členské štáty, nie na ročnej báze. Tam, kde to bude relevantné, dať im územný rozmer;

- **Formulovať špecifické odporúčania Rady v užšej spolupráci EK s členským štátom EÚ** tak, aby viedli k vykonaniu štrukturálnych opatrení a požadovaných horizontálnych (prierezových) opatrení **na národnej úrovni**;
- Identifikovať **nižší počet ex ante kondicionalít, šitých na mieru jednotlivým členským štátom EÚ a ich regiónom**;
- **Ex ante kondicionality by mali byť v súlade so špecifickými odporúčaniami Rady** v oblastiach oprávnených na podporu z politiky súdržnosti;
- Neoslabovať napĺňanie tradičných cieľov politiky súdržnosti (konvergencia, znižovanie regionálnych rozdielov) vzťahom so správou ekonomických záležitostí;
- **Makroekonomická podmienenosť by nemala byť viazaná iba na realizáciu cieľov politiky súdržnosti.** Podmienky súvisiace s makroekonomickou výkonnosťou a všeobecnými zásadami EÚ by mali byť spojené s celým rozpočtom EÚ, nielen s politikou súdržnosti, pretože musia mať vplyv a byť vynútiteľné pre všetky členské štáty EÚ.

ZJEDNODUŠENIE POLITIKY SÚDRŽNOSTI

- Nevyužívať implementáciu politiky súdržnosti na zabezpečenie súladu členských štátov EÚ s horizontálnymi pravidlami a politikami EÚ (najmä v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci);
- **Prijať balík legislatívnych predpisov EÚ** pre politiku súdržnosti po roku 2020 **s dostatočným časovým predstihom**, najneskôr však 6 mesiacov pred začiatkom oprávnenosti výdavkov na nové programové obdobie po roku 2020;
- **Všeobecné nariadenie EÚ by malo v budúcom období poskytnúť členským štátom len základný legislatívny rámec.** Špecifické otázky, relevantné pre jednotlivé členské štáty, by mali byť predmetom vzájomnej dohody medzi EK a členským štátom EÚ, rešpektujúc princíp rovnakého zaobchádzania s členskými štátmi;
- **Zjednodušiť proces dezignácie.** Pokiaľ v programovom období po roku 2020 nedôjde k zásadnej zmene mechanizmu implementácie politiky súdržnosti, výsledok dezignácie by mal zostať platný, prípadné nové vykonanie musí byť značne zjednodušené;

Štruktúrované rozhovory realizované v rámci Vyhodnotenia pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody poukázali v mnohých prípadoch na zdržania implementácie spôsobené oneskoreným prijatím legislatívy a procesom dezignácie.

- Povinne využívať zjednodušené vykazovanie výdavkov;
- Zjednodušiť kontroly na úrovni **prijímateľov**. Zjednodušenie by malo byť dôsledkom väčšej orientácie na výsledky.
- Zaviesť „princíp jednotného auditu“;
- Zaviesť jednotnú databázu auditných zistení na úrovni EÚ, ktorá umožní zdieľať skúsenosti členských štátov s najefektívnejšími opatreniami prijatými za účelom odstránenia a nápravy zistených nedostatkov;
- Zosúladiť pravidlá nielen v rámci EŠIF, ale aj medzi politikou súdržnosti a ostatnými nástrojmi EÚ;
- Zjednodušiť pravidlá finančných nástrojov implementovaných na národnej úrovni;
- Nevytvárať ďalšie odlišné paralelné systémy riadenia a implementácie pre politiku súdržnosti na úrovni EÚ.

KONTAKTY

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
Centrálny koordinačný orgán
Štefánikova 15
811 05 Bratislava

Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava

www.vicepremier.gov.sk/index.php/fondy-eu/politika-sudrznosti-eu/programove-obdobie-po-roku-2020/index.html